

Hei kaikille,

hyvää lomien jälkeistä aikaa ja syksyn alkua! Monella tavalla helteinen kesä on takana ja lomien aikana on ehtinyt tapahtua:

Ministeriö lähetti heinäkuussa lausuntokierrokselle esitysluonnokset rahoituslain ja perusopetuslain 46 §:n muuttamisesta ja laadimme Tarjan ja Sarin kanssa varsin tiukalla aikataululla IKLOn ja AiRen yhteiset lausunnot näistä luonnosteksteistä (lausunnot oli jätettävä 12.8. ja 17.8. mennessä). IOY osallistui perusopetuslain muuttamista koskevan lausunnon tuottamiseen. Ohessa teille tutustuttaviksi kirjoittamamme lausunnot ja myös lakiesitysluonnokset.

Lyhyesti sisällöistä:

Rahoituslakiin ja perusopetuslakiin tehtävien muutosten myötä *aikuisten perusopetuksen rahoitus* ja rakenne muuttuvat olennaisesti.

Jatkossa rahoitus *ei muodostuisi enää laskentapäivien opiskelijamäärien perusteella* vaan se kertyisi peruskoulun alku- ja päättövaiheen sekä mahdollisen lukutaitovaiheen osalta opiskelijoiden tekemistä *kurssisuorituksista*, joista rahoitus myönnettäisiin laskennallisen kurssihinnan mukaisesti. Aineopiskelun rahoitus säilyisi uudessa mallissa ja sen kurssihinta olisi sama kuin tutkintotavoitteisen opiskelun.

Aikuisille tarkoitettu perusopetukseen *valmistava opetus päättyisi* vuoden 2017 lopussa (aikuisten perusopetuksen uusi rakenne tulisi voimaan 1.1.2018), siinä opiskelijakohtainen yksikköhinta laskee kuitenkin selvästi ensi vuonna. Siirtymävaiheen aikana (2017 ja 2018) koulutuksen järjestäjät esittävät arvion järjestettävän koulutuksensa määrästä (kurssimäärät ja vuoden 2017 osalta myös valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet), jota tarkistettaisiin myönnetyn rahoituksen ja toteutuneen koulutukseen osalta kahden vuoden viipeellä.

Perusopetuslain 46§:n muuttamista koskevassa esityksessä oppivelvollisuuden ylittäneiden perusopetus on suunniteltu kokonaisuudeksi, jota on tarkoitus suorittaa kokopäiväisesti ja tehokkaasti. Opintoihin panostamiseksi ja opintojen tehokkaan etenemisen edistämiseksi, on tarve rajoittaa opiskeluaikoja. Rahoituslakiin esitetään tästä syystä säädettäväksi rahoitukseen oikeuttavien kurssien opiskelijakohtaisesta enimmäismäärästä, joka olisi enintään 100 kurssia niillä, jotka tarvitsevat perusopetuksen koko alku- ja päättövaiheen opetuksen, mutta eivät lukutaito-opetusta. Opiskelijoille, jotka suorittavat myös luku- ja kirjoitustaitovaiheen, kurssikatto olisi 130 kurssia.

Lakiesityksen vaikutukset yksittäisiin aikuisten perusopetuksen koulutuksen järjestäjiin varmastikin vaihtelevat mutta sen tuottamana hyötynä rahoitus kytkeytyisi jatkossa tarkemmin toteutuneen opetuksen määrään ja esteet opetuksen tehokkaalle käynnistämiseksi vähenisivät (uusia ryhmiä voisi aloittaa pitkin lukuvuotta yhden laskentapäivän ongelman poistuttua).

Perusopetuksen rahoitus muuttuisi kursseihin perustuvaksi vuoden 2017 alusta, perusopetuslakiin tulevat muutokset (uusi rakenne uusine tuntijakoineen) astuisivat voimaan vuoden 2018 alusta.

Relevantit sivut lakiesityksessä ovat perusopetuksen osalta s. 15-16, s. 20-23, s. 27-34, s. 43-44, lukiokoulutuksen osalta s. 16-17, s. 34-38, ks. myös yksityiskohtaiset perustelut ja varsinainen lakiteksti.

Lukiokoulutuksen osalta rahoituslain muuttamista koskevassa esityksessä on käytännössä vain aikuislukioasiaa: aikuisten oppimäärän mukaisesti lukiota varsinaisina opiskelijoina tekevien opiskelijoiden rahoituksesta poistuu jako alle ja yli 18-vuotiaina opintonsa aloittaneiden välillä.

Tämä tarkoittaa sitä, että nykylaissa tehty ero alle 18-vuotiaina opintonsa aloittaneiden (rahoituskerroin 1,00 eli sama kuin nuorten rahoitus) ja aikuisina aloittaneiden (58% nuorten rahoituksesta) opiskelijoiden välillä poistuisi ja kaikista opiskelijoista maksettaisiin jatkossa rahoitusta kertoimella 0,68.

Niiden koulutuksen järjestäjien, joilla alle 18-vuotiaina opintonsa aloittaneita on paljon, olisi mahdollista hakea siirtymävaiheen ajan harkinnanvaraista rahoitusta tasoittamaan muutosta. Lakiesityksen vaikutus on suotuisa niille aikuislukioille, joilla valtaosa opiskelijoista on aikuisia. Kaiken kaikkiaan esitys on kannaltamme ystävällinen myös siksi, että aineopiskelurahoitus säilyy eikä rahoitusaika ole lyhenemässä (edellisessä lakiesityksessä ollut rahoitusmallia ei ole tuotu tähän lakiesitykseen, vaikka saatamme nähdä uuden version siitä jo lähitulevaisuudessa). Muutaman aikuislukion osalta esitetty muutos tuottaa kuitenkin selvän pudotuksen myönnettyyn lukiorahoitukseen.

Myös lukiokoulutukseen valmistavan LUVA-koulutuksen rahoitus on käsityksemme mukaan jatkossa selkeä: LUVAssa opiskelevien yksikköhinta on 1,21 x 100 %, kun nuorten ja aikuisten erillisiä rahoituksia ei enää ole. Tämän koulutuksen yksikköhinnan laskentaa koskeva säännös puuttui momentista aiemmin (ks. lakitekstin §24).

Samalla lukiolakiin esitetään tehtäväksi myös 1.8.2017 voimaan tuleva erillinen muutos, jolla yhdenmukaistettaisiin aikuisten oppimäärä alle ja yli 18-vuotiailta niin, että *jatkossa taito- ja taideaineiden sekä terveystiedon opiskelu muuttuisi vapaaehtoiseksi myös opiskelijoille, jotka aloittivat aikuisten oppimäärän mukaisessa lukiokoulutuksessa ennen 18 vuotta täytettyään*. Tällä on selvät implikaatiot aikuislukioiden osalta.

Lukiorahoituksen muutos tulee voimaan 1.1.2017 alkaen, uusien opiskelijoiden osalta lukiolain muutos (taito- ja taideaineet ja terveystieto) tulee voimaan 1.8.2017.

Palataan asiaan, ystävällisesti

Mauri Ronimus
Eiran aikuislukion rehtori ja Aikuislukioiden Rehtorit AiRe ry:n puheenjohtaja
Eiran aikuislukio
Laivurinkatu 3, 00150 Helsinki
p. 050 5676203

P.S. Olen siirtämässä AiRe ry:n sivuja SUREn alueyhdistyksilleen rakentamalle Pedanet-alustalle mutta tämä on viivästynyt hieman mm. lakiesitykseen liittyvän, koulullamme kesällä tehdyn lukiokoulutuksen auditoinnin vuoksi. Viestitän, kun uudet sivut ovat pystyssä.